

«Tauran Insurance» сақтандыру компаниясы» АҚ

Директорлар кеңесінің
шешімімен бекітілген

2026 ж. 07.07. № 28/26 хаттама
күшіне енген күні 2026 ж. 07.07.

МИНДЕТТІ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ САҚТАНДЫРУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

Алматы қ., 2026 ж.

Мазмұны:

1-тарау. Жалпы ережелер.

1-тарау. Сақтандыру объектісі.

2-тарау. Сақтандыруды шектеу.

3-тарау. Сақтандыру жағдайлары.

4-тарау. Сақтандыру жағдайларынан алып тастау.

5-тарау. Сақтанушы, Сақтандырылушылар, Пайда алушы.

6-тарау. Сақтандыру сомасы.

7-тарау. Сақтандыру сыйлықақысы.

8-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі мен орны (Сақтандыру аумағы).

9-тарау. Сақтандыру шартын жасау және ресімдеу тәртібі.

10-тарау. Сақтандыру шартын электрондық түрде жасау және сақтандыру жағдайларын реттеу тәртібі.

11-тарау. Сақтандыру шарты тараптарының құқықтары мен міндеттері.

12-тарау. Сақтанушының сақтандыру жағдайы басталған кездегі іс-әрекеттері.

13-тарау. Сақтандыру жағдайының басталғанын және шығындар мөлшерін растайтын құжаттардың тізбесі.

14-тарау. Сақтандыру төлемдерін жүзеге асырудың тәртібі мен шарттары.

15-тарау. Залал келтірген тұлғаға кері талап қою құқығы.

16-тарау. Сақтандыру шартына өзгерістер мен толықтырулар енгізу.

17-тарау. Сақтандыру шартының тоқтатылуы.

18-тарау. Дауларды шешу тәртібі.

19-тарау. Қосымша шарттар.

1-тарау. Жалпы ережелер.

1.1. Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес және осы Міндетті экологиялық сақтандыру ережелері (бұдан әрі - Ережелер) негізінде «Tauran Insurance» сақтандыру компаниясы» АҚ (бұдан әрі - Қоғам) сақтанушыны осы Ережелерге қосу жолымен қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты тұлғалардың азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті экологиялық сақтандыру шарттарын (бұдан әрі - Шарт) жасайды.

1.2. Ережелер сақтанушының Ережелерге қосылуы және сақтанушыға сақтандырушының сақтандыру полисін қағаз нұсқада ресімдеуі немесе Сақтандыру шартын электрондық нысанда жасау жолымен жасалатын Сақтандыру шартының негізгі шарттарын, сондай-ақ Сақтандыру шартын жасау тәртібін қамтиды.

1.3. Ережелерде мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) **Заң** - Қазақстан Республикасының 13.12.2005 жылғы № 93-III «Міндетті экологиялық сақтандыру туралы» Заңы;

2) **авария** - авария – ғимараттардың, құрылысжайлардың және (немесе) техникалық құрылғылардың қирауы, бақыланбайтын жарылыс және (немесе) қауіпті (зиянды) заттардың шығарындысы;

3) **міндетті экологиялық сақтандыру** – авария нәтижесінде экологиялық залал келтіру салдарынан туындайтын міндеттемелер бойынша азаматтық-құқықтық жауапкершілік басталған кезде жеке және (немесе) заңды тұлғалардың (сақтандырылушылардың) заңды мүдделерін мүліктік қорғау жөніндегі қатынастар кешені;

4) **міндетті экологиялық сақтандыру шарты** - сақтандырушы мен сақтанушының арасында осы Заңда белгіленген талаптармен жасалатын шарт;

5) **пайда алушы** - осы Заңға сәйкес сақтандыру төлемін алушы болып табылатын тұлға;

6) **сақтандыру жағдайы** - басталуына орай міндетті экологиялық сақтандыру шарты сақтандыру төлемін жүзеге асыруды көздейтін оқиға;

7) **сақтандыру омбудсманы** – «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес сақтандыру нарығына қатысушылар арасындағы келіспеушіліктерді реттеуді жүзеге асыратын, өз қызметінде тәуелсіз жеке тұлға;

8) **сақтандыру сомасы** - міндетті экологиялық сақтандыру объектісі сақтандырылған және сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушы жауапкершілігінің шекті көлемін білдіретін ақша сомасы;

9) **сақтандыру сыйлықақысы** - сақтандырушы міндетті экологиялық сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде сақтанушыға (пайда алушыға) сақтандыру төлемін жүргізуге міндеттеме қабылдағаны үшін сақтанушының сақтандырушыға төлеуге міндетті ақша сомасы;

10) **сақтандыру төлемі** - сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушы пайда алушыға сақтандыру сомасы шегінде төлейтін ақша сомасы;

11) **сақтандырушы** - Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасының аумағында сақтандыру қызметін жүзеге асыру құқығына лицензия алған, сақтандыру жағдайы басталған кезде жолаушылар алдындағы тасымалдаушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартымен айқындалған сома (сақтандыру сомасы) шегінде сақтанушыға немесе жолаушылар алдындағы тасымалдаушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты оның пайдасына жасалған өзге тұлғаға (пайда алушыға) сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндетті «Tauran Insurance» сақтандыру компаниясы» АҚ;

12) **сақтандырылушы** - өзіне қатысты міндетті экологиялық сақтандыру жүзеге асырылатын тұлға;

13) **сақтанушы** - шаруашылық және өзге де қызметтің экологиялық қауіпті түрлерін жүзеге асыратын, сақтандырушымен міндетті экологиялық сақтандыру шартын жасасқан жеке және (немесе) заңды тұлға;

- 14) **үшінші тұлғалар** – міндетті экологиялық сақтандырудан туындайтын рәсімдерге тартылған құқықтық қатынастар субъектілері;
- 15) **уәкілетті орган** - қоршаған ортаны қорғау саласындағы орталық атқарушы орган және оның аумақтық бөлімшелері;
- 16) **шаруашылық және өзге де қызметтің экологиялық қауіпті түрлерін жүзеге асыратын жеке және (немесе) заңды тұлғалардың азаматтық-құқықтық жауапкершілігі** – шаруашылық және өзге де қызметтің экологиялық қауіпті түрлерін жүзеге асыратын жеке және (немесе) заңды тұлғалардың авария салдарынан келтірілген экологиялық залалды жою жөніндегі міндеті;
- 17) **шаруашылық және өзге де қызметтің экологиялық қауіпті түрі** – жеке және (немесе) заңды тұлғалардың авария болған жағдайда салдарынан экологиялық залал келтірілуі мүмкін қызметі.
- 18) **дерекқорды қалыптастыру және жүргізу жөніндегі ұйым** (бұдан әрі - ұйым) - дауыс беретін акцияларының жүз пайызы Ұлттық Банкке тиесілі акционерлік қоғамның ұйымдық-құқықтық нысанында құрылған коммерциялық емес ұйым. Ұйым «Сақтандыру қызметі туралы» Заңның және сақтандырудың міндетті түрлерін реттейтін Қазақстан Республикасының жекелеген заңдарының негізінде сақтандырудың міндетті және ерікті түрлері, қайта сақтандыру, ортақ сақтандыру, бірлескен қайта сақтандыру бойынша дерекқорды қалыптастыруды және жүргізуді жүзеге асырады.

2-тарау. Сақтандыру объектісі.

- 2.1. Шаруашылық және өзге де қызметтің экологиялық қауіпті түрлерін жүзеге асыратын тұлғаның Қазақстан Республикасының экология заңнамасында белгіленген, авария салдарынан келтірілген экологиялық залалды жою жөніндегі міндетіне байланысты мүлдітік мүддесі міндетті экологиялық сақтандыру объектісі болып табылады.
- 2.2. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асыру жөніндегі міндеттемесі Ережелердің 4.1. - тармағында айқындалған және Сақтандыру шартының қолданылуы кезінде орын алған сақтандыру шартында көрсетілген сақтандыру жағдайларына ғана қолданылады.

3-тарау. Сақтандыруды шектеу.

- 3.1. Қоғам Заңмен және Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерімен тұлғаға тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру міндеті жүктелмеген жағдайларда сақтанушыны Ережелерге қосу жолымен сақтандыруды жүзеге асырмайды және Сақтандыру шартын жасамайды.
- 3.2. Егер Сақтандыру шартын жасағаннан кейін Сақтандыру шарты тұлғамен және (немесе) Ережелердің 3.1-тармағында көрсетілген тұлғаға қатысты жасалғаны анықталса, онда Сақтандырушы сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемінен бас тартуға құқылы.
- 3.3. Сақтандырушы Ережелердің 3.1-тармағында көрсетілген жағдайлар Сақтандыру шартын жасағаннан кейін туындаған жағдайда сақтандыру төлемінен бас тартуға құқылы.

4-тарау. Сақтандыру жағдайлары.

- 4.1. Авария салдарынан келтірілген экологиялық залалды жою (ремедиациялау) бойынша сақтанушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігінің басталу фактісі Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру жағдайы деп танылады.
- 4.2. Сақтандыру жағдайының басталу фактісін, сондай-ақ оларға келтірілген зиянның мөлшерін дәлелдеу Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 817-бабының 4-тармағына сәйкес Сақтанушыға (Сақтандырылушыға) және (немесе) Пайда алушыға жүктеледі.

5-тарау. Сақтандыру жағдайларынан алып тастау.

- 5.1. Сақтандырушы, егер сақтандыру жағдайы:

- 1) қажетті қорғану және аса қажеттілік жағдайында жасалған іс-әрекеттерді қоспағанда, пайда алушының сақтандыру жағдайының туындауына бағытталған не оның басталуына септігін тигізетін қасақана іс-әрекеттері;
 - 2) пайда алушының Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген тәртіппен сақтандыру жағдайымен себептік байланыстағы қасақана қылмыстық немесе әкімшілік құқық бұзушылықтар деп танылған әрекеттері салдарынан болса, сақтандыру төлемін толық немесе ішінара төлеуден бас тартуға құқылы.
- 5.2. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуы үшін сондай-ақ:
- 1) сақтанушының экологиялық залал келтіруге кінәлі тұлғадан шығыстардың тиісті өтемін алуы;
 - 2) Заңда көзделген жағдайларды қоспағанда, сақтандырушының сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабардар етпеу немесе уақтылы хабардар етпеу;
 - 3) сақтанушының сақтандырушыға сақтандыру объектісі, сақтандыру тәуекелі, сақтандыру жағдайы және оның салдарлары туралы көрінеу жалған мәліметтер хабарлауы;
 - 4) сақтанушының сақтандыру жағдайы бойынша шығыстарды азайту жөнінде шараларды қасақана қолданбауы;
 - 5) сақтандырушының сақтандыру жағдайының басталу мән-жайларын тергеп-тексеруіне және келтірілген экологиялық залалдың сипаты мен ауқымын, сондай-ақ оны жою құнын анықтауына сақтанушының кедергі келтіруі;
 - 6) сақтанушының сақтандыру жағдайының басталуына жауапты тұлғаға өзінің талап қою құқығынан бас тартуы, сондай-ақ сақтандырушыға кері талап қою құқығының ауысуы үшін қажетті құжаттарды сақтандырушыға беруден бас тартуы негіз болуы мүмкін. Егер сақтандыру төлемі жүргізіліп қойылған болса, сақтандырушы оның толық немесе ішінара қайтарылуын талап етуге құқылы.
- 5.3. Сақтандырушының сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабардар етпеу немесе уақтылы хабардар етпеу, егер бұл сақтанушының еркінен тыс себептерге байланысты болса және осы фактіні растайтын тиісті құжаттар ұсынылса, сақтандыру төлемінен бас тартуға негіз бола алмайды.
- 5.4. Сақтандырушы, егер сақтандыру жағдайы:
- 1) соғыс қимылдарының, азамат соғысының, кез келген түрдегі халық толқуларының, жаппай тәртіпсіздіктердің немесе ереуілдердің;
 - 2) табиғи сипаттағы төтенше жағдайлардың салдарынан болса, сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады.
- 5.5. Сақтандыру төлемінен бас тарту үшін негіздер болған кезде сақтандырушы талап қойылған күннен бастап он жұмыс күні ішінде сақтандыру төлемі туралы талапты мәлімдеген тұлғаға бас тарту себептерінің уәжді негіздемесімен және сақтанушының (сақтандырылушының, пайда алушының) Қазақстан Республикасы заңнамасының ерекшеліктерін ескере отырып, келіспеушіліктерді реттеу үшін сақтандыру омбудсманына жүгіну құқығы туралы хабарламамен сақтандыру төлемінен толық немесе ішінара бас тарту туралы тиісті шешімді жазбаша нысанда жіберуге міндетті.
- 5.6. Сақтандырушы сақтандыру төлемінен осы бапта көзделмеген негіздер бойынша бас тартуға құқылы емес.
- 5.7. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүргізуден бас тартуына сақтанушы (сақтандырылушы) және (немесе) пайда алушы болып табылатын өзге тұлға сотқа шағым жасай алады.

6-тарау. Сақтанушы, Сақтандырылушылар, Пайда алушы.

- 6.1 Шаруашылық және өзге де қызметтің экологиялық қауіпті түрлерін жүзеге асыратын іс-әрекетке қабілетті жеке (азаматтығына қарамастан) және заңды (меншік нысанына қарамастан) тұлға Сақтандыру шарты бойынша сақтанушы ретінде әрекет етеді.
- 6.2 Шаруашылық және өзге де қызметтің экологиялық қауіпті түрлерін жүзеге асыратын жеке және (немесе) заңды тұлғалардың өз қызметін Сақтандыру шартын жасаспай жүзеге асыруға құқығы жоқ.

6.3 Шаруашылық және өзге де қызметтің экологиялық қауіпті түрлерін жүзеге асыратын жеке және заңды тұлғалар Сақтандыру шарты бойынша сақтандырылушы болып табылады.

6.4 Сақтанушы сақтандырушыны таңдауға ерікті.

6.5 Экологиялық залалды, оның ішінде сақтандыру төлемі есебінен жоюға міндетті сақтанушы немесе өзге тұлға пайда алушы болып табылады.

6.6 Сақтанушының (пайда алушының) жазбаша өтініші немесе нотариалды куәландырылған сенімхат бойынша сақтандыру төлемі жұмыстарды орындаған (орындайтын) және авария салдарынан келтірілген экологиялық залалды жою бойынша қызметтерді көрсеткен (көрсететін) тұлғаға тікелей жүзеге асырылуы мүмкін.

7-тарау. Сақтандыру сомасы.

7.1. Сақтандыру сомасының мөлшері тараптардың келісімі бойынша міндетті экологиялық сақтандыру шартында белгіленеді, бірақ бұл орайда сақтандыру сомасының мөлшері:

1) жеке кәсіпкер болып табылатын жеке тұлғамен міндетті экологиялық сақтандыру шарты жасалған күнгі тиісті қаржы жылына арналған республикалық бюджет туралы заңда белгіленген 5000 еселенген айлық есептік көрсеткіштен;

2) заңды тұлғамен міндетті экологиялық сақтандыру шарты жасалған күнгі тиісті қаржы жылына арналған республикалық бюджет туралы заңда белгіленген 65000 еселенген айлық есептік көрсеткіштен кем болмауға тиіс.

7.2. Келтірілген зиянды толық өтеу үшін жауапкершіліктің шекті көлемі жеткіліксіз болған кезде сақтанушы (сақтандырылушы) жәбірленушіге сақтандыру сомасы мен зиянның нақты мөлшері арасындағы айырманы өтейді.

8-тарау. Сақтандыру сыйлықақысы.

8.1. Сақтандыру шартындағы сақтандыру сыйлықақысының мөлшері тараптардың келісімі бойынша белгіленеді, бірақ бұл ретте сақтандыру сыйлықақысының мөлшері Заңның 14-бабының 1) және 2) тармақшаларында көзделген жағдайларда міндетті экологиялық сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасының 0,76-дан 2,65 пайызына дейін аспауға тиіс.

8.2. Егер Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, онда кезекті сақтандыру жарнасын уақтылы төлемегені үшін сақтанушы сақтандырушыға Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде белгіленген тәртіппен және мөлшерде тұрақсыздық айыбын төлеуге міндетті.

8.3. Сақтандырушы сақтандырушының интернет-ресурсы арқылы сақтандыру сыйлықақысын қолма-қол емес тәсілмен төлеу мүмкіндігін ұсынады.

9-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі мен орны (сақтандыру аумағы).

9.1. Сақтандыру шарты міндетті экологиялық сақтандыру шартында белгіленген күннен бастап күшіне енеді және тараптар үшін міндетті болады.

9.2. Сақтандыру шарты ол күшіне енген күннен бастап кемінде он екі ай қолданыста болады.

9.3. Қызмет объектісінің иесі он екі айдан кем мерзімге қызметті жүзеге асырған кезде Сақтандыру шарты қызметті жүзеге асыру мерзіміне, бірақ кемінде алты айға жасалады.

9.4. Сақтандыру арқылы қорғаудың қолданылу кезеңі Сақтандыру шартының қолданылу мерзіміне сәйкес келеді.

9.5. Егер объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сақтандыру шартының қолданылуы Қазақстан Республикасының аумағымен шектеледі.

10-тарау. Сақтандыру шартын жасау және ресімдеу тәртібі.

10.1. Міндетті экологиялық сақтандыру Заңға, Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне және Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексіне сәйкес сақтандырушы мен сақтанушы арасында жасалатын шарт негізінде жүзеге асырылады.

10.2. Сақтандыру шартында сақтандырылушы шаруашылық және өзге де қызметтің экологиялық қауіпті түрлерін жүзеге асырған кезде аварияның салдарынан келтірілген экологиялық залал салдарынан туындаған міндеттемелер бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асыру көзделеді.

10.3. Сақтандыру шарты сақтандырушының сақтандыру полисін электрондық нысанда ресімдеуі арқылы жасалады.

10.4. Сақтанушының өтініші Сақтандыру шартын жасау үшін негіз болып табылады.

10.5. Бір объектінің екі және одан да көп иелері шаруашылық және өзге де қызметтің экологиялық қауіпті түрін жүзеге асырған кезде Сақтандыру шартын олардың кез келгені сақтандыру полисінде объектінің барлық иелерін сақтандырылғандар ретінде көрсете отырып жасайды.

10.6. Сақтанушы сақтандырушыны таңдауға ерікті.

10.7. Сақтандырушы сақтанушыға Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларды қоспағанда, Сақтандыру шартын жасаудан бас тартуға құқылы емес.

10.8. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартында көрсетілуге тиіс шарттардың толық еместігі үшін сақтандырушы жауапты болады. Сақтандыру шарты бойынша оның жекелеген шарттарының толық болмауы салдарынан дау туындаған жағдайда, дау сақтанушының пайдасына шешіледі.

10.9. Сақтанушының қалауы бойынша сақтандыру шарты сақтандырушыға жазбаша өтініш жасау не сақтанушы мен сақтандырушы арасында электрондық ақпараттық ресурстармен алмасу жолымен жасалуы мүмкін.

10.10. Сақтандыру полисінде Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 826-бабында санамаланған шарттардан басқа, сақтандырушының бір сақтандыру жағдайы бойынша жауапкершілігінің шекті көлемінің мөлшері болуға тиіс.

10.11. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру жөніндегі сақтандыру полисін ұстау және ресімдеу жөніндегі талаптар Қазақстан Республикасының сақтандыру және сақтандыру қызметі туралы заңнамасында белгіленеді.

10.12. Егер сақтандырушы объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын сақтанушының (сақтандырылушының) немесе үшінші тұлғаның жағдайын Заңда көзделген шарттармен салыстырғанда нашарлататын шарттармен жасаса, онда сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушы сақтанушы (сақтандырылушы) немесе үшінші тұлға алдында Заңда белгіленген талаптарда міндеттемелерді орындайды.

11-тарау. Сақтандыру шартын электрондық түрде жасау және сақтандыру жағдайларын реттеу тәртібі

11.1. Электрондық ақпараттық ресурстармен алмасу жолымен сақтандыру шартын электрондық нысанда жасау және ол бойынша сақтандыру жағдайларын реттеу үшін сақтандырушының интернет-ресурсы және (немесе) ақпараттық жүйесі пайдаланылады.

11.2. Сақтандыру шартын электрондық нысанда жасасу және сақтандыру жағдайын реттеу үшін өтініш беру кезінде сақтанушыдан мамандандырылған бағдарламалық қамтылымды пайдалану талап етілмейді.

11.3. Сақтандыру шартын жасау және ол бойынша сақтандыру жағдайларын реттеу үшін электрондық ақпараттық ресурстармен алмасу тәртібі уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде айқындалады.

11.4. Сақтандырушының интернет-ресурсын пайдалана отырып, сақтандыру шартын жасасу және ол бойынша сақтандыру жағдайларын реттеу кезінде сақтандырушы:

- 1) сақтанушыға сақтандыру шартын жасасу не оны жасасудан бас тарту (бас тарту себептерін көрсете отырып) туралы хабарламаны электрондық хабар түрінде дереу жөнелтуді;
- 2) реттеу үшін құжаттарды қабылдаудан бас тартуды (бас тарту себептерін көрсете отырып) қоса алғанда, сақтандыру жағдайын реттеу процесінің негізгі кезеңдері туралы сақтанушыны (сақтандырылушыны) уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде белгіленген тәртіппен электрондық хабар түрінде хабардар етуді;
- 3) сақтанушының (сақтандырылушының) жасалған сақтандыру шарты жөніндегі ақпаратты сақтандыру ұйымының интернет-ресурсында тексеру мүмкіндігін;
- 4) Сақтанушы (Сақтандырылушы, Пайда алушы) үшін сақтандырушының интернет-ресурсына тәулік бойы қолжетімділікті қамтамасыз ете отырып, электрондық нысанда сақтандыру шартының және ол бойынша сақтандыру жағдайы жөніндегі ақпараттың сақталуын;
- 5) сақтанушыға (сақтандырылушыға, пайда алушыға):

1. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасасу және өзгерту;
2. объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтату;
3. сақтандыру жағдайының (сақтандыру жағдайы ретінде қаралатын оқиға) басталғаны туралы хабардар ету;
4. келтірілген залалдың мөлшерін бағалауды айқындау; сақтандыру төлемін алу;
5. осы Заңда көзделген ерекшеліктерді ескере отырып, міндетті экологиялық сақтандыру шартынан туындайтын дауларды реттеу үшін қажетті электрондық нысандағы ақпаратты (өтініштер, хабарламалар және (немесе) өзге де құжаттар, мәліметтер) жасау және сақтандырушыға жөнелту мүмкіндігін қамтамасыз етуге міндетті.

11.5. Сақтандыру шартын жасасу және ол бойынша сақтандыру жағдайларын реттеу туралы хабарлама бірыңғай дерекқорды қалыптастыру және жүргізу жөніндегі ұйымнан жіберіледі. Міндетті экологиялық сақтандыру шартын жасасу және ол бойынша сақтандыру жағдайларын реттеу туралы хабарламалардың тәртібі мен мазмұнына қойылатын талаптарды қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті орган айқындайды.

11.6. Егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, электрондық ақпараттық ресурстармен алмасу жолымен сақтандыру шартын жасасу кезінде сақтандыру шарты сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру сыйлықақысын бөліп-бөліп төлеген жағдайда бірінші сақтандыру жарнасын) төлеген күннен бастап жасалған болып есептеледі.

11.7. Сақтандырушыға сақтандыру төлемі туралы талапты сақтанушы (сақтандырылушы) немесе пайда алушы болып табылатын өзге тұлға жазбаша нысанда, оның ішінде уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісіне сәйкес сақтандырушының интернет-ресурсы арқылы сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті құжаттарды қоса бере отырып ұсынады.

11.8. Сақтандырушы сақтандырушының интернет-ресурсын пайдалана отырып, міндетті экологиялық сақтандыру шарттарын жасасу және олар бойынша сақтандыру жағдайларын реттеу мүмкіндігін тәулік бойы қамтамасыз етеді.

11.9. Сақтанушы мен сақтандырушы арасындағы ақпараттық өзара іс-қимыл арқылы электрондық нысанда сақтандыру шарттарын жасасуға арналған сақтандыру ұйымдарының ақпараттық жүйелерін пайдалана отырып сақтандыру шарттарын жасасу жөніндегі сақтандыру агенттерінің қызметіне жол берілмейді.

12-тарау. Сақтандыру шарты тараптарының құқықтары мен міндеттері.

12.1. Сақтанушы (сақтандырылушы) құқылы:

- 1) сақтандырушыдан Сақтандыру шарты бойынша міндетті экологиялық сақтандыру талаптарын, өзінің құқықтары мен міндеттерін түсіндіруді талап етуге;
- 2) авария салдарынан келтірілген экологиялық залалды жою (ремедиациялау) құнын бағалау үшін тәуелсіз сарапшы тартуға;

3) сақтандырушы (оның ішінде сақтандырушының интернет-ресурсы арқылы) немесе тәуелсіз сарапшы жүргізген, авария салдарынан келтірілген экологиялық залалды жою (ремедиациялау) құнын бағалау нәтижелерімен және сақтандыру төлемі мөлшерінің есеп-қисаптарымен танысуға;

4) Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтатуға (бұл құқық сақтанушыға ғана қолданылады);

5) Сақтандыру шартынан туындайтын мәселелерді реттеу үшін осы Заңның 22-1-бабында көзделген ерекшеліктерді ескере отырып сақтандырушыға не сақтандыру омбудсманына немесе сотқа жүгінуге;

6) «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген ерекшеліктерді ескере отырып, өтінішті және қоса берілетін құжаттарды сақтандыру омбудсманына (тікелей сақтандыру омбудсманына, оның ішінде оның интернет-ресурсы арқылы не сақтандырушы, оның ішінде оның филиалы, өкілдігі, өзге де оқшауланған құрылымдық бөлімшесі, интернет-ресурсы арқылы) жіберуге;

7) осы Заңда көзделген жағдайларда сақтандыру төлемін алуға құқылы.

12.2. Сақтандыру шартында сақтанушының (сақтандырылушының) Қазақстан Республикасының заңдарына қайшы келмейтін басқа құқықтары да көзделуі мүмкін.

12.3. Сақтанушы міндетті:

1) Сақтандыру шартын жасасу кезінде сақтандырушыға Заңға және Ережелерге сәйкес Сақтандыру шартына енгізу үшін қажетті мәліметтерді ұсынуға;

2) сақтандыру сыйақыларын Сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде төлеуге;

3) сақтандырушыға сақтандыру тәуекелінің жай-күйі туралы хабарлауға;

4) сақтандырушыны сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабардар етуге;

5) авария кезінде ықтимал экологиялық залалды болғызбау немесе азайту үшін қалыптасқан мән-жайларға ақылға қонымды және қолжетімді шаралар қолдануға;

6) экологиялық залал келтіруге әкеп соққан авария жөнінде және зардап шеккен адамдар туралы тиісті органдарға олардың құзыретін ескере отырып (мемлекеттік өртке қарсы қызмет органдарына, медициналық жедел жәрдем қызметіне, авариялық қызметтерге, уәкілетті органға) хабарлауға;

7) сақтандыру жағдайының басталуына жауапты тұлғаға кері талап қою құқығының сақтандырушыға ауысуын қамтамасыз етуге міндетті.

12.4. Сақтандыру шартында сақтанушының Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне қайшы келмейтін басқа да міндеттері көзделуі мүмкін.

12.5. Сақтандырушы құқылы:

1) Сақтандыру шартын жасасқан кезде сақтанушыдан Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексында және Қазақстан Республикасының экология заңнамасында көзделген мәліметтерден басқа, осы Заңға сәйкес міндетті экологиялық сақтандыру шартын жасасу үшін қажетті мәліметтерді, оның ішінде бұрынғы міндетті экологиялық сақтандыру шарттары, сақтандыру жағдайлары және сақтандыру төлемдері туралы ақпаратты ұсынуды талап етуге;

2) тиісті мемлекеттік органдар мен ұйымдардан олардың құзыретін ескере отырып, сақтандыру жағдайының басталу фактісін, экологиялық залалдың сипаты мен ауқымын растайтын құжаттарды сұратуға;

3) сақтанушы мен сақтандырылушыдан экологиялық залал келтіру тәуекелін бағалау үшін қажетті, болған сақтандыру жағдайының себептері, мөлшері және салдары туралы толық және анық ақпарат алуға;

4) сақтандыру жағдайының басталу себептері мен өзге де мән-жайларын анықтау үшін экологиялық залалды жою (ремедиациялау) құнына бағалау жүргізуге;

5) авария салдарынан келтірілген экологиялық залалдың ауқымын бағалау және сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындау үшін тәуелсіз сарапшы тартуға;

6) қоршаған ортаның сақтандыру жағдайы басталғанға дейінгі және одан кейінгі жай-күйіне және сақтанушы жүзеге асыратын шаруашылық және өзге де қызметтің экологиялық

қауіпті түрлеріне өз зерттеулерін жүргізуге;

7) Заңның 21-бабында көзделген жағдайларда экологиялық залал келтіргені үшін жауапты тұлғаға кері талап құқығын қоюға;

8) Заңның 22-бабында көзделген негіздер бойынша сақтандыру төлемдерін толық немесе ішінара жүзеге асырудан бас тартуға құқылы.

12.6. Сақтандыру шартында сақтандырушының Қазақстан Республикасының азаматтық заңдарына қайшы келмейтін басқа да құқықтары көзделуі мүмкін.

12.7. Сақтандырушы міндетті:

1) сақтанушыны міндетті экологиялық сақтандыру талаптарымен, оның ішінде міндетті экологиялық сақтандыру шартынан туындайтын құқықтармен және міндеттермен таныстыруға;

2) табыс етілген құжаттардың толық тізбесін және олар қабылданған күнді көрсете отырып, өтініш берушіге анықтама беруге;

3) Сақтандыру шартын жасасқаннан кейін сақтанушыға сақтандыру полисін беруге;

4) Сақтандыру шарты бойынша сақтандырып қорғаудың қолданылу кезеңінде басталған сақтандыру жағдайы (сақтандыру жағдайы ретінде қаралатын оқиға) туралы хабардар етілген кезде оны қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісіне сәйкес дереу тіркеуге және осы сақтандыру жағдайы (сақтандыру жағдайы ретінде қаралатын оқиға) жөніндегі мәліметті дерекқорды қалыптастыру және жүргізу жөніндегі ұйымға ұсынуға;

5) сақтанушының немесе оның өкілінің жазбаша нысандағы өтініші бойынша авария салдарынан болған экологиялық залалды жою (ремедиациялау) құнын бағалауды жүргізуге, сақтандыру төлемі мөлшерінің есеп-қисабын көрсете отырып, сақтандыру актісін жасауға және оны танысу үшін пайда алушыға ұсынуға;

6) сақтандыру жағдайы басталған кезде осы Заңда белгіленген тәртіппен және мерзімдерде сақтандыру төлемін жүргізуге;

7) сақтандыру жағдайының басталу фактісін және сақтанушының (пайда алушының) экологиялық залалды жоюы мақсатында сақтандырушы өтеуге тиісті төлемнің мөлшерін растайтын құжаттар жеткіліксіз болған кезде оларды алған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде өтініш берушіге жетіспейтін және (немесе) дұрыс ресімделмеген құжаттардың толық тізбесін көрсете отырып, бұл жөнінде хабарлауға;

8) сақтанушыға (пайда алушыға) сақтандыру жағдайы кезінде авария салдарынан келтірілген экологиялық залалды болғызбау немесе азайту мақсатында шеккен шығыстарын өтеуге;

9) сақтандыру құпиясын қамтамасыз етуге;

10) сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылданған жағдайда осындай шешім қабылданған күннен бастап он күн ішінде сақтанушыға бас тарту себептерінің жазбаша негіздемесін және сақтанушының (сақтандырылушының, пайда алушының) Қазақстан Республикасы заңнамасының ерекшеліктерін ескере отырып, келіспеушіліктерді реттеу үшін сақтандыру омбудсманына жүгіну құқығы туралы хабарламаны жіберуге;

11) сақтанушыдан (пайда алушыдан) өтінішті алған кезде бес жұмыс күні ішінде сақтанушының (пайда алушының) талаптарын қарауға және дауды одан әрі реттеу тәртібін көрсете отырып, жазбаша жауап беруге;

12) сақтанушыдан (пайда алушыдан) сақтандыру омбудсманына жіберілетін өтінішті алған кезде осы өтінішті, сондай-ақ оған қоса берілетін құжаттарды сақтандыру омбудсманына алған күнінен бастап үш жұмыс күні ішінде қайта жіберуге міндетті.

12.8. Сақтандыру шартында сақтандырушының Қазақстан Республикасының заңдарына қайшы келмейтін басқа да міндеттері көзделуі мүмкін.

12.9. Пайда алушы құқылы:

1) сақтандырушыға қауіпті өндірістік факторлардың олардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне зиянды әсер етуі нәтижесінде болған сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабарлауға;

2) сақтанушының (сақтандырылушының) шаруашылық немесе өзге де қызметтің

экологиялық қауіпті түрлерін жүзеге асыруы нәтижесінде болған сақтандыру жағдайының басталуы туралы сақтандырушыға хабарлауға;

3) сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті құжаттарды жинауға және оларды сақтандырушыға ұсынуға;

4) авария салдарынан келтірілген экологиялық залалдың сипаты мен ауқымын анықтау үшін тәуелсіз сарапшы тартуға;

5) сақтандырушы (оның ішінде сақтандырушының интернет-ресурсы арқылы) немесе тәуелсіз сарапшы жүргізген, авария салдарынан келтірілген экологиялық залалды жою (ремедиациялау) құнын бағалау нәтижелерімен және сақтандыру төлемі мөлшерінің есеп-қисаптарымен танысуға;

6) осы Заңда белгіленген тәртіппен және мерзімдерде сақтандыру төлемін алуға;

7) міндетті экологиялық сақтандыру шартынан туындайтын мәселелерді реттеу үшін осы Заңның 22-1-бабында көзделген ерекшеліктерді ескере отырып сақтандырушыға не сақтандыру омбудсманына немесе сотқа жүгінуге;

8) «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген ерекшеліктерді ескере отырып, өтінішті және қоса берілетін құжаттарды сақтандыру омбудсманына (тікелей сақтандыру омбудсманына, оның ішінде оның интернет-ресурсы арқылы не сақтандырушы, оның ішінде оның филиалы, өкілдігі, өзге де оқшауланған құрылымдық бөлімшесі, интернет-ресурсы арқылы) жіберуге құқылы.

13-тарау. Сақтанушының сақтандыру жағдайы басталған кездегі іс-әрекеттері.

13.1. Сақтанушы (Сақтандырылушы) сақтандыру жағдайы, сақтандыру жағдайының белгілері бар және (немесе) сақтандыру жағдайының басталуына әкеп соғуы мүмкін оқиға басталған кезде мынадай іс-әрекеттерді жасауға міндетті:

1) сақтандыру жағдайының басталғаны туралы өзіне белгілі болғаннан кейін дереу сақтандырушыға бұл туралы қолжетімді тәсілмен (ауызша, жазбаша) хабарлауға. Ауызша нысандағы хабарлама кейіннен (жетпіс екі сағат ішінде) жазбаша расталуға тиіс. Сақтанушы мен сақтандырылушы бір тұлға болып табылмайтын жағдайларда сақтандырушыны сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабардар ету жөніндегі міндет сақтандырылушыға жүктеледі. Егер сақтанушының (сақтандырылушының) дәлелді себептермен көрсетілген әрекеттерді орындауға мүмкіндігі болмаса, ол мұны құжатпен растауға тиіс;

2) Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының себептері, барысы мен салдары, келтірілген залалдың сипаты мен мөлшері туралы шешуге мүмкіндік беретін қолда бар барлық ақпаратты беруге (алайда Сақтандырушының сақтандыру жағдайының мән-жайларын анықтау жөніндегі іс-әрекеттері сақтандыру төлемін алу құқығын тану үшін негіз болып табылмайды);

3) құзыретті органдардың Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен және мерзімдерде болған оқиғаны құжаттамалық ресімдеуге шаралар қолдануға;

4) Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталуына байланысты және сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдау үшін қажетті құжаттар мен ақпаратты беруге;

5) ықтимал шығындарды болдырмау немесе азайту үшін қалыптасқан жағдайларда ақылға қонымды және қолжетімді шараларды қабылдауға;

6) орын алған жағдай туралы құзыретті органдарға дереу хабарлауға;

7) Сақтандырушының өкіліне сақтандыру жағдайының басталу себептері мен мән-жайларын анықтауға жәрдемдесуге, оның ішінде Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының себептері, барысы мен салдары, келтірілген зиянның сипаты мен мөлшері туралы талқылауға мүмкіндік беретін оған қолжетімді барлық ақпарат пен құжаттаманы беруге;

8) Сақтандыру шартында, Ережелерде және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де іс-әрекеттерді орындауға.

13.2. Сақтандырушы сақтандыру оқиғасы басталған жерге өз өкілдерін жіберуге құқылы.

14-тарау. Сақтандыру жағдайының басталғанын және шығындар мөлшерін растайтын құжаттардың тізбесі.

14.1. ақтанушы немесе пайда алушы сақтандырушыға сақтандыру төлемі туралы талапты

сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті құжаттарды қоса бере отырып, жазбаша нысанда, оның ішінде қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісіне сәйкес сақтандырушының интернет-ресурсы арқылы қояды.

14.2. Сақтандырушының талап етуі бойынша өтініш беруші сақтандырушы қол жеткізе алатын мемлекеттік органдардың дерекқорларында және (немесе) ақпараттық жүйелерінде электрондық нысанда бар құжаттарды қоспағанда, сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті құжаттардың түпнұсқаларын сақтандырушыға ұсынуға міндетті.

14.3. Сақтандыру төлемі туралы өтінішке мынадай құжаттар қоса тіркеледі:

- 1) Қазақстан Республикасының экология заңнамасына сәйкес бекітілген ремедиациялау бағдарламасының көшірмесі;
- 2) сақтандыру жағдайы басталған кезде экологиялық залалды болғызбау немесе азайту мақсатында сақтанушы шеккен шығыстарды растайтын құжаттар – олар болған кезде;
- 3) жекелеген жағдайларда – сақтанушыны сақтандыру жағдайының басталуына жауапты деп таныған сот шешімі.

14.4. Құжаттарды қабылдаған сақтандырушы өтініш берушіге ұсынылған құжаттардың толық тізбесін және оларды қабылдау күнін көрсете отырып, анықтама беруге міндетті.

14.5. Сақтанушы (сақтандырылушы, пайда алушы) сақтандыру төлемі туралы талапты электрондық нысанда жөнелткен жағдайда, сақтандырушы оған осы анықтаманы электрондық нысанда ұсына алады.

14.6. Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асыру кезінде пайда алушыдан оның сақтандырушыға талап қою құқығын шектейтін шарттар қабылдауын талап етуге құқылы емес.

15-тарау. Келтірілген зиянның және сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындау. Сақтандыру төлемдерін жүзеге асырудың тәртібі мен шарттары.

15.1. Сақтандыру төлемі авария салдарынан келтірілген экологиялық залалды жою (ремедиациялау) құнынан аспауға тиіс.

Сақтандыру төлемдерін жүзеге асырудың тәртібі мен шарттары.

15.2. Сақтандырушы сақтандыру төлемін Заңның 19-бабында көзделген құжаттарды алған күннен бастап отыз күн ішінде жүргізеді.

15.3. Сақтандыру төлемінің мөлшеріне пайда алушы дауласқан жағдайда сақтандырушы сақтандыру төлемін Заңның 20-бабының 1-тармағында және Ережелердің 15.2-тармағында белгіленген мерзім ішінде аталған тұлғалардың бірде-бірі дауласпайтын бөлігінде дереу жүзеге асыруға міндетті.

15.4. Сақтандыру төлемінің даулы бөлігін сақтандырушы бітімгершілік келісім жасалған және оны сот бекіткен күннен бастап үш жұмыс күні ішінде не егер сот шешімді дереу орындамаса, осы дау бойынша сот шешімі заңды күшіне енген күннен бастап төлеуге тиіс.

15.5. Сақтандыру төлемін уақтылы жүзеге асырмаған жағдайда, сақтандырушы Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде белгіленген тәртіппен және мөлшерде пайда алушыға тұрақсыздық айыбын (өсімпұлды) төлеуге міндетті.

15.6. Сақтандыру төлемі уақтылы жүзеге асырылмаған жағдайда, сақтандырушы Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде белгіленген тәртіппен және мөлшерде пайда алушыға тұрақсыздық айыбын (өсімпұлды) төлеуге міндетті.

16-тарау. Залал келтірген тұлғаға кері талап қою құқығы.

16.1 Сақтандыру төлемін жүзеге асырған сақтандырушының сақтанушыға (сақтандырылушыға) мынадай жағдайларда:

- 1) сақтанушы (сақтандырылушы) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген тәртіппен сақтандыру жағдайымен себептік байланыстағы қасақана қылмыстық не әкімшілік құқық бұзушылықтар деп танылған әрекеттер (әрекетсіздіктер) жасаған;
- 2) сақтанушы сақтандыру объектісі, сақтандыру тәуекелі, сақтандыру жағдайы және оның салдарлары туралы сақтандырушыға көрінеу жалған мәліметтер хабарлаған;
- 3) сақтанушы (сақтандырылушы) сақтандыру жағдайының басталуына жауапты тұлғаға өзінің талап қою құқығынан бас тартқан, сондай-ақ сақтандырушыға талап қою құқығының

ауысуы үшін қажетті құжаттарды беруден бас тартқан жағдайларда жүзеге асырылған сақтандыру төлемі шегінде қарсы талап қою құқығы бар.

16.2 Сақтанушының экологиялық залал үшін жауапты тұлғаға кері талап қою құқығы сақтандыру төлемін жүзеге асырған сақтандырушыға ол төлеген сома шегінде ауысады, залалды жою құнын Сақтандыру шартына сәйкес сақтандырушы төлейді.

17-тарау. Сақтандыру шартына өзгерістер мен толықтырулар енгізу.

Сақтандыру шартына (сақтандыру полисіне) өзгерістер мен толықтырулар енгізуге рұқсат етілмейді.

18-тарау. Сақтандыру шартының қолданылуын тоқтату.

18.1 Сақтандыру шарты мынадай жағдайларда тоқтатылды деп есептеледі:

- 1) шарттың қолданылу мерзімі аяқталғанда;
- 2) шарт мерзімінен бұрын тоқтатылғанда;
- 3) сақтандырушы объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сомасы мөлшерінде сақтандыру төлемін (сақтандыру төлемдерін) жүзеге асырғанда.

18.2 Сақтандыру шарты Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасында көзделген тәртіппен және жағдайларда мерзімінен бұрын тоқтатылады.

18.3 Сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде сақтанушының сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін мынадай мөлшерлерде қайтарып алуға құқығы бар:

№ р/с	Міндетті экологиялық сақтандыру шарты күшіне енген кезден бастап ол мерзімінен бұрын тоқтатылған кезге дейін өткен мерзім	Сақтандырушы ұстап қалатын сақтандыру сыйлықақысының мөлшері (жылдық сақтандыру сыйлықақысының проценті есебімен)
1	2	3
1.	1-айға дейін қоса алғанда	20
2.	1-айдан 2-айға дейін қоса алғанда	30
3.	2-айдан 3-айға дейін қоса алғанда	40
4.	3-айдан 4-айға дейін қоса алғанда	50
5.	4-айдан 5-айға дейін қоса алғанда	60
6.	5-айдан 6-айға дейін қоса алғанда	70
7.	6-айдан 7-айға дейін қоса алғанда	75
8.	7-айдан 8-айға дейін қоса алғанда	80
9.	8-айдан 9-айға дейін қоса алғанда	85
10.	9-айдан 10-айға дейін қоса алғанда	90
И.	10-айдан 11-айға дейін қоса алғанда	95
12.	11-айдан жоғары	100

19-тарау. Дауларды шешу тәртібі.

19.1 Тараптардың міндетті экологиялық сақтандыру жөніндегі қатынастарынан туындайтын даулар Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен қаралады.

19.2 Сақтандыру шартынан туындайтын дау болған кезде сақтанушы (жәбірленуші, пайда алушы) құқылы:

- 1) сақтандырушыға (оның ішінде сақтандырушының филиалы, өкілдігі, интернет-ресурстары арқылы) талаптарды көрсете отырып және оның талаптарын растайтын құжаттарды қоса бере отырып, жазбаша өтініш жіберуге, не

2) өтінішті сақтандыру омбудсманына (тікелей, оның ішінде оның интернет-ресурсы арқылы не сақтандырушы арқылы, оның ішінде оның филиалы, өкілдігі, өзге де оқшауланған құрылымдық бөлімшесі, интернет-ресурсы арқылы) немесе Қазақстан Республикасының «Сақтандыру қызметі туралы» Заңында көзделген ерекшеліктерді ескере отырып, сақтандыру шартынан туындайтын дауларды реттеу үшін сотқа жіберуге.

19.3 Сақтанушы (үшінші тұлға, пайда алушы) сақтандыру омбудсманына жүгінген жағдайда сақтандырушы сақтанушының, үшінші тұлғаның (пайда алушының), сақтандыру омбудсманының сұрау салуы бойынша сұрау салуды алған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде дауды қарауға және шешуге қатысты құжаттарды ұсынуға міндетті.

19.4 Сақтандырушы сақтанушыдан (жәбірленушіден, пайда алушыдан) өтінішті алған кезде бес жұмыс күні ішінде қарайды және дауды одан әрі реттеу тәртібін көрсете отырып, жазбаша жауап береді.

19.5 Сақтанушы (сақтандырылушы, пайда алушы), сондай-ақ сақтандырушы сақтандыру омбудсманының шешімін алғаннан кейін Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес сотқа жүгінуге құқылы. Бұл ретте сақтанушы (сақтандырылушы, пайда алушы) үшін сақтандыру омбудсманының шешімін орындау міндетті болып табылмайды.

20-тарау. Қосымша шарттар.

20.1 Сақтандыру ережелері мемлекеттік және орыс тілдерінде 2 (екі) данада жасалды. Мемлекеттік тілде жасалған Ережелердің мәтінінің мазмұнында орыс тілінде жасалған Ережелердің мәтінінің мазмұнына сәйкессіздік анықталған жағдайда Тараптар орыс тілінде жасалған Ережелер мәтінін басшылыққа алатын болады.

20.2 Ережелер Директорлар Кеңесі бекіткен сәттен бастап қолданысқа енгізіледі.

20.3 Ережелерде реттелмеген барлық мәселелер Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес реттеледі.

20.4 Тараптардың келісімі бойынша жасалатын Сақтандыру шартына, егер олар Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмесе, ерекше шарттар (сақтандыру ескертпелері, анықтамалар, ерекшеліктер және т.б.) енгізілуі мүмкін.